

Gyökössy Endre

Könyvecske a bűjtről



Rólunk is szól a passió

Szent Gellért Kiadó és Nyomda

Barátkozzunk meg a böjttel!

Azt bizonyára mindenki tudja, hogy nem a keresztényiség „találta fel” a böjtöt. Böjtöltek már az Ószövetségben is, sőt a farizeusok egy héten kétszer is. Hétfőn és csütörtökön semmit nem ettek, még a nyálukat sem nyelték le. Nem könnyű dolog ez!

Azt is tévedés lenne hinnünk, hogy Jézus eltörölte a böjtöt. Gondoljuk meg, azzal kezdi a szolgálatát, hogy negyven napig böjtöl a pusztában. A Hegyi Beszédben egyértelműen tanítást ad a böjtről: „Áám böjtöljete, de ne úgy, mint sok farizeus, aki mutogatja böjtjét és keserű képet vág hozzá, hogy lássák, ő kínlódva böjtöl, és keserűen viseli azt a napot, amikor nem ihat és nem ehet. Böjtöljete, ám titkon a ti belső szobátokban,

ahol Isten lát benneteket és megfizet nyilván.”
(vö. Mt 6,16-18) Böjtöljete, de ne úgy, mint a kép-
mutatók.

Keresztelő János tanítványainak kérdésére
pedig Jézus egyértelműen rámutat, hogy mi a
böjt lényege, mikor kell böjtölnünk, és mikor
nem:

Akkor odamentek hozzá János tanítványai, és
megkérdezték:

– Miért van az, hogy mi és a farizeusok so-
kat böjtölünk, a te tanítványaid pedig nem böj-
tölnek?

Jézus ezt mondta nekik:

– Gyászolhat-e a násznép, amíg velük van a
vőlegény? De jönnek olyan napok, amikor elvé-
tetik tőlük a vőlegény, és akkor böjtölni fognak.

Mt 9,14-15

Úgy gondolom, félreérthetetlen ez a tanítás. Ha
úgy érezzük, hogy Jézus-hiányunk van, nincs ve-
lünk az Úr, Jézus helyén üresség van a szívünk,

lelkünk, lényünk mélyén: akkor böjtöljünk Jézus tanítása szerint! Imádkozzunk és böjtöljünk. Valami különös, misztikus dolog ez.

Egy egyházatya, Krizosztomosz szellemes mondásként így fogalmazta meg ezt az igazságot: *Teli hassal nem lehet térdelni*. Szent Ágoston még szókimondóbban beszél – már bocsánatot kérek, de a Vallomásaiban így írja: *Jóllakottan és böfögve nem lehet imádkozni*. Igaz! Tehát ne vegyük félvállról a böjtöt. Megvan annak a jelentősége. Amikor elveszítjük a kapcsolatot „fölfele”, ám böjtöljünk, mert valami módon térdelve, imádkozva, testünket megsanyargatva újra helyreállhat a kapcsolatunk fölfele.

Egy kétségtelen: *a böjt nem étlap kérdése*. Nem arról van szó, hogy ha húst nem eszem, de dugig lakom hallal és tésztával, akkor én böjtöltem. Nem erről van szó. A test „megsanyargatása”, a lemondás gyakorlása ezerféleképpen történhet. Mi itt a lényeg? Hogy abban utánozzuk Jézust, amit a Filippi-levéiben olvastunk róla: „*kiüresí-*

tette önmagát...” (Fil 2,7). A böjt által próbáljuk „üressé tenni” bensőnket, hogy befogadhassuk az igazán lényegest: Isten Igéjét, Jézust magát.

Ám ne gondoljuk, hogy csak az a lemondás, az a böjt, ha nem töltjük meg a gyomrunkat. Bizony, egyszerűbb húst nem enni, mint *szóböjtöt* tartani, vagy csak kenyéren és vizen lenni, mint beleszólási böjtöt, megszólási vagy megszólaltatási böjtöt tartani!*

Van egy üzemorvos barátom, aki azt mondja, hogy abban a gyárban, ahol orvos, rengeteg a gyomor bajos és a fekélyes ember. „De nem ám az üzemi kosztól, hanem attól, hogy amíg esznek – így mondta, megdöbbsentem rajta –, emberhúst esznek mellé! Egymást rágják. Hát hogyne ártana meg nekik még a spenót is! Egymást rágják. A munkaszünetben is. Emberhúst esznek.”

Nem kellene nekünk is olykor egy kis megszólási böjtöt tartani? Hogy „Az az én menyem, hogy az az én fiam, hogy az a sógorasszony, hogy

* Ezekről a böjtökről a következő fejezetben beszélünk

az a férjem...” Rágunk, rágicsálunk. Ó, nem „egyszerű” húst, hanem emberhúst: egymást rágicsáljuk. Nemcsak böjt, hanem a szeretet igazi cselekedete lesz, ha lemondunk az „emberhúsról”, ha megtartóztatjuk magunkat szavainkban!

És most újra tekintsünk a mi Urunkra, Jézus Krisztusra: amikor Jézus időnként elment a tanítványaitól egy, két, három napra, hol a pusztába, hol egy hegyre: meg vagyok róla győződve, hogy bárhova is ment, nem vitt tarisznyát a vállán. Elment a pusztába, elment a hegyre; miért? Hogy kapcsolatba kerüljön az Atyával! Imádkozott és böjtölt. Ráhangolódott az Atyára. És amikor lejött a hegyről vagy visszatért a pusztából, a legtöbbször így kezdi a beszédét a tanítványainak: *„Bizony, bizony mondom néktek...”*

Ez így, magyarul keveset mond, de ha megvizsgáljuk a görög eredetét, mindjárt érthetőbb lesz a lényeg. *„Ámén, ámén, légó hüimin.”* Ez a két *ámén* – fölfelé szólt. Igen Atyám, veled vol-

tam, imádkozva, böjtölve, s megértettem, hogy mit akarsz velem: ámén, ámén! Atyám, értettem, hallottam, tudom. És most megyek a tanítványaimhoz, és mondom nekik azt, amit fölülről kaptam. Azt, amit fölülről hallottam.

Igen, Jézus így böjtölt! Jézus így imádkozott, így került kapcsolatba az Atyával, és amit megértett, arra áment mondott. Ő csak aztán mondta, amit mondania kellett a tanítványainak. A legnagyobb tanításait mindig így kezdi: „*Bizony, bizony, (ámén, ámén), mondom néktek*”.

És most szabadjon nekem így zárnom soraimat: Bizony, bizony mondom néktek, jó dolog böjtölni! Kell böjtölni, ha úgy érezzük, hogy megszakadt a kapcsolatunk a Vőlegénnyel. Maradjunk csöndben és halljuk meg, mit mond az Atya, mert Ő állítja helyre velem a kapcsolatát, és utána már mondhatjuk az üzenetet annak, akinek mondanunk kell: szóböjt után, megszólás-böjt és beleszólás-böjt után. És folytonos hangkulisszák

mögül mondhatjuk egymásnak, de fölülről kapott erővel. És akkor, testvéreim, jól böjtöltünk.

Kedves Atyánk!

Bocsásd meg nekünk, hogy mi mindig a könnyebb részt választjuk. Bocsásd meg nekünk, hogy mi a böjtből sokszor igen olcsó, neked nem tetsző, önámító megoldást csináltunk. Húst nem ettünk, de jóllaktunk tésztával vagy hallal, és mellé megrágtuk a másik embert. Nem hallgattuk meg testvérünket, aki pedig szívesen elmondta volna azt, ami a szívét nyomja. Bocsásd meg nekünk, hogy mi annyit tudunk beszélni, de ritkán van erőnk, hitünk, szeretetünk meghallgatni a másikat. Tudjuk, mi Urunk, hogy sokszor nem tudunk segíteni; de meghallgatni talán még tudnánk, csak erőt kell vennünk hozzá.

Tanítgass bennünket, Urunk, egy magasabb rendű böjtre! Tanítgass bennünket, Urunk, csendesen odafigyelni, egész szívvel

odafigyelni valakinek a könnyeire. A másik fájdalomra, testvérünk szavára. A másik sírására és panaszára. És ha már elmondta, Uram, akkor neked mondta, és mi továbbmondjuk neked. Te pedig biztos megáldod ezt az odahallgató csöndet.

Uram, tanítgass bennünket jót mondani a másiktól, hiszen mindenkiben él valami jó! Hadd lássuk meg azt!

Uram, hadd merjünk olykor csöndben maradni, hogy ne betegítsük meg a sok zajjal, lármával magunkat és a környeztünket.

Uram! Annyi mondanivalónk volna még és annyi kérnivalónk, de Te úgyis jobban tudod, hogy mire van nekünk szükségünk. Tanítgass bennünket igazán böjtölni. Helyreállítani a kapcsolatot Veled! Illetve állítsd helyre a mi megszakadt kapcsolatainkat Veled.

Add, Uram, hogy tudjuk javítgatni a Te Szentlelked segítségével kapcsolatainkat

szeretteinkkel. Azt a sok szakadékot, a sok megsérült, megbetegedett, agyonrágicsált kapcsolatot. Tanítgass bennünket ma jobban szeretni, mint tegnap, a Te szent Nevedért. Ámen.

Böjti kínálat

Könyvecske a böjtről

I. Barátkozzunk meg a böjttel!	5
II. „Csöndes” böjtök	14
III. Amikor a szavak is megtérnek	30
IV. Halotti tor – vagy lakodalom?	39
V. Szakítópróbák	46
VI. Mi történik egy Miatyánk alatt?	53

Rólunk is szól a passió

1. Pilátus-énünk kételkedik	65
2. Pilátus-énünk fél	83
3. Az utolsó szó jogán	96